

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

Creative Leadership of Administrators Affecting the Effectiveness of School Administration

Under the Secondary Educational Service Area Office Buengkan

ชววิทย์ ธรรมจิตต์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์² ดร.พภาพรรณ วนานาม²

Choowit Thammajit¹ Asst. Prof. Dr. Ploenpit Thummarat² Dr. Pakapan Wananam²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ความสัมพันธ์อำนาจพยากรณ์ และศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 279 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 71 คน และครูผู้สอน จำนวน 208 คน ปีการศึกษา 2566 การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.41 – 0.79 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.32 – 0.75 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ทดสอบค่าที การวิเคราะห์ทดสอบค่าเอฟ แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เครื่องมือสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวมแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Educational Administration Program Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Lecturer Master of Education Program and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³Lecturer in the Faculty of Education Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: ชววิทย์ ธรรมจิตต์, choowit.31@gmail.com

รับเมื่อ 15 มีนาคม 2567 แก้ไข 27 เมษายน 2567 ตอรับ 29 เมษายน 2567

4. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.551$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการและด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน โดยพยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 32.90

7. การวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการคิดสร้างภาพขึ้นในจิตใจอย่างอิสระ ที่แตกต่างจากเดิมเกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถที่จะนำไปสู่สิ่งใหม่ ๆ จากการบูรณาการเชื่อมโยงจากความรู้ หรือประสบการณ์เดิม

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, compare, and identify the relationship, determine the predictive power, and establish guidelines for developing administrators' creative leadership affecting the effectiveness of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Buengkan. The sample consisted of 279 participants, including 71 school administrators and 208 teachers in the 2023 academic year, obtained through multi – stage random sampling. This research was divided into two parts: Part 1 investigated administrators' creative leadership affecting the effectiveness of school administration, as perceived by school administrators and teachers with different positions, school sizes, and work experience. The research instruments included a set of questionnaires on administrators' creative leadership with discriminative power values ranging from 0.41 to 0.79 and the reliability of 0.98, and the effectiveness of school administration with discriminative power values ranging from 0.32 to 0.75, and the reliability of 0.97. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test, one – way ANOVA F – test, Pearson's product – moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis. Part 2 examined guidelines for developing administrators' creative leadership affecting the effectiveness of school administrations through expert interviews using content analysis.

The findings were as follows:

1. The creative leadership of administrators was overall at a high level.
2. The effectiveness of school administration was overall at the highest level.
3. The overall administrators' creative leadership, as perceived by participants with different positions, revealed a statistically significant difference at the .01 level. When considering school sizes overall, as a whole, there was a difference at the .05 level of significance. However, there was no difference in creative leadership concerning work experience, overall.

4. The effectiveness of school administration, as perceived by participants with varying positions, as a whole, showed a difference at the .01 level of significance. There was no significant difference in school sizes and work experience, both overall and in each aspect.

5. The administrators' creative leadership showed a positive relationship with the effectiveness of school administration at the .01 level of significance with a moderate level of correlation coefficient ($r_{xy} = .551$)

6. The five aspects of administrators' creative leadership were analyzed and only two aspects, namely Imagination, and Creative Thinking, could predict the effectiveness of school administration at the .01 level of significance. The combined predictive power of all factors reached 32.90 percent.

7. This research has proposed appropriate guidelines for developing administrators' creative leadership affecting the effectiveness of school administration across two aspects: Imagination – wherein school administrators should independently generate novel mental images divergent from the norm, fostering innovation and Creative Thinking – school administrators should possess abilities to integrate past knowledge and experiences toward innovative solutions.

Keywords: Creative Leadership, Effectiveness of School Administration

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันการพัฒนาประเทศของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ให้สามารถก้าวข้ามความท้าทายที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นจะต้องเร่งแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่มีอยู่เดิม รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับความสำคัญที่มากจากการเปลี่ยนแปลงของบริบททั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ตลอดจนมีกำลังเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง ด้วยเหตุนี้การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยนำสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน มุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลกและเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565, หน้า 20) ซึ่งภาวะผู้นำผู้บริหารยุคใหม่ ต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ร่วมถึงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ เป็นผู้นำที่ซื่อสัตย์และมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานได้ทุกสถานการณ์ ซึ่งทำให้โรงเรียนต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นภาวะผู้นำที่มีการแสดงถึงพฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการ โดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนรอบคอบในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีสมเหตุสมผล มีวิสัยทัศน์ในการแก้ปัญหาและการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อบริหารหรือสื่อสารภายในองค์กรให้มีความยืดหยุ่น เน้นการสร้างทรัพยากรบุคคลให้เป็นทีมงานที่สร้างสรรค์ ที่มีความสามารถพอที่จะต่อการกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลในปัจจุบัน ที่สำคัญคนที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีบรรยากาศในองค์กรที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนการใช้ความคิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงเป็นภาวะผู้นำที่มีความสามารถรับมือได้กับทุกสถานการณ์ความขัดแย้งและความวุ่นวายได้เป็นอย่างดีของบุคคลอื่นอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากกระบวนการสร้างสรรค์ การรู้จักกระบวนการเชิงสร้างสรรค์เพื่อเป็นต้นแบบในการสร้างผู้นำสมัยใหม่ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อมาพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ประสิทธิผลและความสำเร็จของการบริหารที่วางเป้าหมายไว้ (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2561, หน้า 2) ทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลการดำเนินงานในการบริหารโรงเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจากเหตุผลและความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้นที่กล่าวมา การแก้ปัญหาแบบเดิม มักจะใช้ไม่ได้ผล การศึกษาภาวะผู้นำมีการพัฒนามาโดยตลอดทั้งด้าน คุณลักษณะรวมถึงพฤติกรรม การบริหารจัดการศึกษา เพื่ออธิบายและพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้บริหารยุคใหม่ ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ
7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ครูผู้สอน
2. ขนาดของโรงเรียน
 - 2.1 ขนาดเล็ก
 - 2.2 ขนาดกลาง
 - 2.3 ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 - 3.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 3.2 ระหว่าง 5 – 10 ปี
 - 3.3 มากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
 - 1.1 ด้านการมีความยืดหยุ่น
 - 1.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์
 - 1.3 ด้านการมีจินตนาการ
 - 1.4 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์
 - 1.5 ด้านการทำงานเป็นทีม
 2. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน
 - 2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ
 - 2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป
- แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 1,017 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 71 คน และครูผู้สอน 946 คน จากทั้งหมด 25 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ประจำปีการศึกษา 2566 ได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การเปิดตารางของเครอจิกและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 – 610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 279 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 71 คน และครูผู้สอน จำนวน 208 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 25 โรงเรียน โดยได้ทำการใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 49)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยการสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 และมีค่าอำนาจ จำแนกอยู่ระหว่าง 0.41 - 0.79

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 และมีค่าอำนาจ จำแนกอยู่ระหว่าง 0.32 - 0.75

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนและส่งแบบสอบถาม ทางออนไลน์ รวมทั้งสิ้น 279 ฉบับ ได้นำเอกสารกลับคืนมา จำนวน 279 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม และคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับ ที่สมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติที (t - test) ชนิด Independent Samples ค่าสถิติเอฟ (F - test) แบบความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) การทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) หรือ LSD. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน (Stepwise multiple Regression)

การหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโดยรวมและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.551$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการ และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน โดยพยากรณ์ได้ร้อยละ 32.9

7. การวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการและด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารโรงเรียนในปัจจุบันผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นผู้นำที่มีกระบวนการหรือมีวิธีการร่วมกัน มีการแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ ๆ เป็นกระบวนการในการสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการจัดการกับบุคคลอื่นอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากกระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ โพซอร์ย์ ลินลาร์ตน์ (2561, หน้า 35) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาด้วยวิธีการวิจัยทั้งในเชิงแนวคิด รูปแบบ และกระบวนการเพื่อผ่าวงล้อมและขยายขอบเขตของการมองปัญหาทะลวงไปจากแนวทางแบบเดิม ๆ จึงจะสามารถแก้ปัญหา สร้างสิ่งที่ดีและยั่งยืนในอนาคต

2. ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนนั้นมีความสำคัญและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมายของโรงเรียนที่วางไว้ ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของตัวบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งมีคุณภาพในการดำเนินงานและบริหารจัดการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Seashore & Yuchtman (2012, p. 184) กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผลโรงเรียนเป็นความสวามารถของโรงเรียนในการแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรที่หาได้ยากและมีคุณค่า เพื่อจะนำไปใช้สนับสนุนการดำเนินการของโรงเรียน โดยผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการ ประสานงานกับบุคลากรและทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิผลตรงตามความต้องการของสังคม

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมากกว่าครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามองว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร เป็นเรื่องที่ผู้บริหารสถานศึกษามีมากกว่าครูผู้สอน เกิดจากความสามารถของผู้นำในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่น ๆ ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุญชลี จงเจริญ (2562, หน้า 189) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ขึ้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามการดำรงตำแหน่งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความยืดหยุ่น ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ส่วนมากจะอยู่ในบริบทที่มีความพร้อมด้านปัจจัยในการบริหารและปัจจัยทางการสอนมากกว่า และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาทำได้มากกว่า มีโอกาสส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ที่สามารถบริหารความเป็นอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูง เพื่อจูงใจให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายตามแผนหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรรถชัย แนวจินดี (2564, หน้า 13) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่แตกต่างกันมีผลต่อการใช้ความคิดสร้างสรรค์ การโน้มน้าวใจ สร้างแรงจูงใจ การกำหนดทิศทางการทำงาน และการมีจินตนาการในการทำงาน ซึ่งเป็นลักษณะหรือสิ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกด้าน

3.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ได้แสดงออกถึงธรรมาภิบาลที่มุ่งเน้นเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนการมองภาพอนาคตร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้ตระหนักถึงเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Basadur (2008, p. 105) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการนำบุคคลอื่นผ่านกระบวนการหรือวิธีการร่วมกัน เป็นการค้นหาและแก้ไขปัญหาด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ เป็นวิธีการหรือกระบวนการที่เรียบง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อนแต่มีผลลัพธ์ดีเยี่ยม

4. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน พบว่า

4.1 ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนงานภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในขณะที่ครูผู้สอนมองสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษามองไม่ชัดเจนและผู้บริหารมีการย้ายตำแหน่งบ่อย ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้สถานภาพการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัชรพงษ์ อุยวงค์ (2561, หน้า 160) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ประสิทธิภาพการบริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก อาจมีความคลาดหวังต่อ

ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนที่มีจุดหมายเหมือนกัน ซึ่งทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนก็ต้องร่วมมือร่วมใจกัน การปฏิบัติงาน การบริหารภายในสถานศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่างก็เป็นผู้มีส่วนในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lezotte (2001, p. 7) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลเกิดจากผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการ ประสานงานกับบุคลากรและทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีประสิทธิผล

4.3 ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ ต่างอุทิศเวลาในการทำงาน มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน ทั้งตัวผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเองต่างมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins (2008, p. 176) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน คือ การดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของโรงเรียนที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดจากการปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.551$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันว่า การที่จะเกิดประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนนั้นต้องมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามบริบทสถานศึกษาร่วมกันเพื่อกำหนดภาพแห่งความสำเร็จในการบริหารการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bennis (2013, p. 69) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเกิดจากการมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผลจากการกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนทักษะและความสามารถในการประสานงานเพื่อความสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์การ ให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติภารกิจของโรงเรียนสู่ความสำเร็จ

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปึงกาฬ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tara G. Coste (2009, p. 10) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อการปฏิบัติที่มุ่งไปสู่เป้าหมายและประสิทธิผลขององค์กร ต้องมีส่วนร่วมและมีอิสระ จินตนาการ การให้เวลาสำหรับการคิดอย่างสร้างสรรค์ การสนับสนุนความคิดเห็น การลดความขัดแย้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นควรส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรนำความสามารถด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กำหนดเป้าหมาย ซึ่งส่งเสริมความสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีความคิดสร้างสรรค์ใช้ความคิดใหม่ในการแก้ไขปัญหา สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนั้นควรส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุได้ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเกิดจากการบริหารงานระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และประสิทธิภาพ สร้างความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอน ส่งเสริมคุณภาพของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง จากการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานงบประมาณ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความ สัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้องค์กรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มี 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ โดยด้านการมีจินตนาการ ผู้บริหารต้องมีกระบวนการคิด การวาดฝัน การสร้างภาพขึ้นในจิตใจอย่างอิสระ มีการเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิม นำไปสู่สิ่งแปลกใหม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มีการคิดที่หลากหลาย คิดสิ่งใหม่ที่แตกต่างจากเดิมเกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ส่วนด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารต้องมีความ สามารถที่จะนำไปสู่สิ่งใหม่ ๆ เกิดผลผลิตใหม่ ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ต้องมีการคิดค้นพบวิธีการแก้ปัญหาแบบใหม่ ที่มีความหลากหลาย และประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนกับสถานศึกษา สังกัดอื่น ๆ ที่มีบริบทต่างกัน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน หรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาใกล้เคียง

เอกสารอ้างอิง

บุญชลี จงเจริญ. (2562). แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 12(1), 169 – 201.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. (2561). *ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชรพงษ์ อึ้งวงศ์. (2561). *สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13*

(พ.ศ. 2566 – 2570). เข้าถึงได้จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.

อรุณชัย แนวเงินดี. (2564). *รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21*. วิทยานิพนธ์ ร.บ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Basadur. (2008). *Creative leadership: Developing future leaders*. *Management in education*, 23(1), 103 – 121.

Bennis, Warren G. (2013). *Organization Development: Its Nature, Origins and Prospects*. Massachusetts: Addison – Wesley.

Coste, T. G. (2009). *Creative Leadership & Women Retrieved September, 9, 2011*.

Lezotte, L. (2001). *Correlates of effective schools: The first and second generation*. Okemos, MI: Effective Schools Products, Ltd.

Robbins, S. and Mary Coulter, M. (2012). *Management (7th Edition)*, Prentice – Hall International, Inc.

Seashore&Yuchtman. (2012). A system resource approach to organizational Effectiveness. *American Sociological Review [ASR]*, 32, 76 – 90.